

de tensiune intelectuală și la aceeași efervescență creatoare ca acelea întâlnite în arta spectacolului.

Poate ca o reacție față de dramaturgia schematică, naturalistă, care plictisea publicul, unii autori au ales calea comodă de a se retrage în zona temelor și semnificațiilor minore. Exemplele sînt cunoscute. Și cred că dramaturgii noștri își dau seama că nu cu astfel de „piesuțe” drăguțe și cu comedioare „fără pretenții” vom răspunde competiției cu dramaturgia străină — competiție care se desfășoară acum „la vedere”, în fața publicului, fără „protecționism vamal”. Să nu uităm că dramaturgii pe care îi jucăm azi — și O'Neill și A. Miller, și Sartre și Ionescu, și Dürrenmatt și Frisch, și Osborne sau chiar hulit de unii Tennessee Williams — dovedesc o adîncă, o dramatică, o tensionată seriozitate în tratarea acelor probleme ale realității lor, sau ale filozofiei lor, la care sensibilitatea lor artistică a răspuns. Citind dramaturgia secolului al XX-lea, constatăm că toți autorii care contează ni se dezvăluie — cu toate variațiile de orientare ideologică, ori de angajare politică (sau în ciuda limitelor și obstacolelor pe care aceste orientări și angajări le creează uneori) —, ni se dezvăluie, spunea, ca niște oameni foarte gravi, adînc și cînstit preocupați de a descifra sensurile vieții așa cum li se arată în acest secol de răspîntie, adînc și cînstit preocupați să desprindă măcar cîteva adevăruri majore privind omul contemporan. De ce să nu venim la această competiție (care acum a devenit o situație de fapt, volens-nolens) cu o literatură a noastră la același nivel de tensiune, de intelectualitate și de pasionalitate — dar care să proclame adevărurile *noastre* majore, izvorîte din realitățile *noastre*, filtrate prin filozofia *noastră*? Aceasta nu înseamnă că cerem dramaturgilor să revină la piese plicticoase, să ilustreze locuri comune, să transforme piesa de teatru într-o carte cu poze și concepte morale știute de toți.

Le cerem să descopere în viață adevăruri zguduitoare și încă neexplorate, așa cum marii dramaturgi din toate vremurile au descoperit în viața lor și a oamenilor din jurul lor.

După cum s-a subliniat la întâlnirea conducătorilor de partid și de stat cu oamenii de artă, dramaturgia este chemată să contribuie efectiv la cunoașterea și construirea vieții.

3. REPERTORIUL STAGIUNII

◆ DINA COCEA

N-aș vrea să neg valoarea acestui repertoriu, lărgirea lui simțitoare, dar mi se pare că în el se descifrează uneori tendințe de modă, îngrijorătoare. Comoditatea, graba, informarea insuficientă, pornirea de a copia ce face alt teatru, reeditînd succesele sigure, ușurința cu care se reiau drumurile bătute se observă ori de cîte ori apelăm la unii și aceiași dramaturgi, sau ne închidem într-o arie relativ restrînsă de opere literare. Nu o dată, selecția operată de un teatru sau altul nu se oprește la ceea ce este mai bun din opera unui autor. Nu o dată, un dramaturg sau un fenomen dramaturgic este părăsit, înainte ca toate posibilitățile mari de artă a spectacolului să fi devenit realitate (cazul Brecht, O'Neill); ne plictisim prea repede, și de aceea nu culegem decît rar roadele unei politici de repertoriu, consecutive și de lungă durată. În privința asta simțim adeseori lipsa unui punct de vedere ferm, aparținînd conducerii teatrelor, în elaborarea repertoriilor. De aceea, putem vorbi încă de unele repertorii întîmplătoare, alcătuite după ureche, aflate mereu în fluctuație.

◆ OCTAVIAN COTESCU

Am văzut în anii trecuți nenumărați Brecht, unul după altul în diferite viziuni și interpretări, dar acum se pare că originalul întemeietor al teatrului epic dispare de la orizont. Aceași soartă se pare că urmează s-o împartă Dürrenmatt și Ionescu, pentru